

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

**การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
เทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน**
**PROMOTION OF PEOPLE PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF THE ELDERLY'S
QUALITY OF LIFE IN SI BUA BAN SUBDISTRICTMUNICIPALITY. MUANG DISTRICT.
LAMPHUN PROVINCE**

จิตวัฒน์ ต๊ะนา

วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Lamphun College Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 379 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน ในภาพรวมจำแนกตาม อาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย
3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน พบว่า การประชุมร่วมกันอยู่เป็นประจำ การประสานความร่วมมือกับชุมชน การสร้างข้อตกลงร่วมกันการสนับสนุนบทบาทของปราชญ์ผู้รู้ในชุมชน

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

การเปิดโอกาสให้กลุ่มแม่บ้านและเยาวชนในชุมชน การใช้พื้นที่วัดเป็นเชื่อมโยงกิจกรรมผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในชุมชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม. ประชาชน. คุณภาพชีวิต. ผู้สูงอายุ.

Abstract

This research article aims to 1) To study the level of participation in improving the quality of life of the elderly in Sri Bua Ban Subdistrict Municipality. 2) To compare the participation in developing the quality of life of the elderly of Sri Bua Ban Subdistrict Municipality. Classified by personal factors 3) To present guidelines for promoting people's participation in the development of the quality of life for the elderly according to the principles of Apariha Nidhamma of Sri Bua Ban Subdistrict Municipality. Use the integrated research methodology. by quantitative research methodology There were a sample of 379 people. Data were collected by using a questionnaire. and qualitative research Data were collected by interviewing 10 key informants or people.

The results showed that

1. The level of opinions about participation in the development of the quality of life of the elderly of the municipality. Sri Bua Ban Subdistrict Mueang Lamphun District. Lamphun Province. the overall level is high
2. The results of comparing the level of opinions about the participation in the development of the quality of life of the elderly of Sri Bua Ban Subdistrict Municipality. The overall picture classified by occupation was different at the statistical significance level of 0.05. Therefore. the research hypothesis was accepted. Other aspects are not different. Therefore. the research hypothesis was rejected.
3. Guidelines for promoting people's participation in the development of the quality of life for the elderly according to the principle of Aparihani Dharma of Sri Bua Ban Subdistrict Municipality. it was found that regular meetings Collaboration with the community creating a mutual agreement Supporting the role of scholars in the

community Opportunities for housewives and youth in the community Using the temple area to link activities of the elderly in the community Promoting the role of monks in the community

Keywords : Participation. People. Quality of life. The elderly

บทนำ

ประเทศไทยมีจำนวน และสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องโดยในปี 2537 มีจำนวนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศและเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9.4 ร้อยละ 10.7 ร้อยละ 12.2 ในปีพ.ศ. 2545 2550 2554 ตามลำดับ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางอายุของประชากร ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ตั้งแต่ พ.ศ.2548 ประเทศไทยเข้าสู่ “สังคมสูงอายุ” (aged society) (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. 2557) ในปัจจุบันผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในครอบครัว รัฐบาลให้บริการสวัสดิการจ่ายเงินสงเคราะห์ “เบี้ยยังชีพ” ให้รายเดือนละ 600-1.000 บาท แต่สำหรับผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ไม่มีรายได้ เจ็บป่วยช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และเป็นผู้ที่ไม่สามารถอยู่กับครอบครัว หรืออาศัยอยู่กับบุตรหลานได้ จึงต้องสมัครใจเข้าไปอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ของทางราชการ ปัจจุบันมีสถานสงเคราะห์คนชรา จำนวน 19 แห่งทั่วประเทศ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. 2563)

การปฏิบัติงานจะพบเจออุปสรรคสำคัญคือ ชุมชนมีรูปแบบที่แตกต่างกันซึ่งทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการที่เกิดจากผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ขาดความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สมาชิกเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมทำให้ขาดการเรียนรู้ร่วมกัน ผู้สูงอายุในเขตตำบลศรีบัวบานเข้ามามีส่วนร่วมน้อยกว่าที่ควรเนื่องจากหลายปัจจัย ทั้งยังคงไม่เข้าใจขั้นตอนและวิธีการทำงานของเทศบาลตำบลศรีบัวบานที่อาจมีหลายขั้นตอน และอีกส่วนหนึ่งผู้สูงอายุก็ยังไม่ถึงการให้บริการด้านสวัสดิการชุมชนเนื่องจากการไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยประกอบไปด้วย

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 379 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่มีค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error 0.05)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับประเด็นสาระสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักวิชาการศาสนา กลุ่มผู้บริหารเทศบาลตำบลศรีบัวบาน กลุ่มบุคลากรเทศบาลตำบลศรีบัวบาน กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มตัวแทนผู้สูงอายุ รวมทั้งหมดจำนวน 10 รูปหรือคน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามกรอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพ และรายได้ (Check List) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล ด้านการรับผลประโยชน์ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ตามหลักอปริหานิยธรรม ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2. แบบสัมภาษณ์เรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง

ขั้นตอนการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

1.2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอเพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 5 ท่านโดยได้ค่า IOC (Item – Objective Congruence Index : IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.0 หมายความว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

1.3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) แก่ประชาชนทั่วไปในตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.979

1.4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว และทำการบันทึกข้อมูลโดยการจดบันทึกและการบันทึกเสียง มีขั้นตอนดังนี้

2.1) ออกแบบเครื่องมือแบบสัมภาษณ์

2.2) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

2.3) ขอหนังสือจากทางมหาวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2.4) ประสานงานพื้นที่เพื่อชี้แจงและขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล

2.5) จัดเตรียมประเด็นที่จะสอบถาม

2.6) แลกเปลี่ยนประเด็นเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$. S.D. = 0.588)

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัด ลำพูน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตัดสินใจ	4.18	0.65	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	4.00	0.57	มาก
3. ด้านการประเมินผล	3.94	0.60	มาก
4. ด้านการรับผลประโยชน์	3.90	0.59	มาก
5. หลักอภินิหารธรรม	4.06	0.61	มาก
ภาพรวม	4.02	0.50	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน ในภาพรวมจำแนกตาม อาชีพ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	0.234	-	0.815	-	✓
2.	อายุ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-	1.962	0.119	-	✓

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
3.	ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-	0.913	0.435	-	✓
4.	สถานภาพ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-	0.573	0.683	-	✓
5.	อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-	3.330	0.011*	✓	-
6.	รายได้	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	-	1.258	0.289	-	✓

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน พบว่า ด้านการตัดสินใจคือการจัดทำประชาคมในชุมชน ด้านการดำเนินงานคือการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทางเพื่อให้ได้รับรู้อย่างทั่วถึง และการจัดกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ให้มากขึ้น ด้านการประเมินผลคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์คือการทำกิจกรรมเพื่อสูงอายุในชุมชนอย่างต่อเนื่อง การนำหลักอปริหานิยธรรมมาประยุกต์ใช้พบว่า การประชุมร่วมกันอยู่เป็นประจำ การประสานความร่วมมือกับชุมชน การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การสนับสนุนบทบาทของปราชญ์ผู้รู้ในชุมชน การเปิดโอกาสให้กลุ่มแม่บ้านและเยาวชนในชุมชน การใช้พื้นที่วัดเป็นเชื่อมโยงกิจกรรมผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในชุมชน

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำให้ได้พบความรู้ที่สำคัญดังนี้

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”
(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ได้ดังนี้

เข้าใจ ก่อนจะดำเนินการใด ๆ ก็จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ก่อน เพื่อกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น และยังทำให้ปรับให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันด้วย การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์และการพร้อมเพียงกันทำกิจจึงเป็นหลักที่ทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันโดยสามารถชี้แจงต่อได้ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

สนใจ เมื่อมีความเข้าใจที่ตรงกันแล้วสิ่งต่อมาคือการทำให้เกิดความสนใจเพื่อให้เกิดการสนับสนุนหรือร่วมกิจกรรม โดยได้นำหลักการไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้มาเป็นกรอบในการยึดถือร่วมกัน การเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน การคุ้มครองสตรีและเด็กเป็นการแสดงออกถึงสิทธิที่มีอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่กล่าวมาจะส่งผลให้เกิดการมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

ใส่ใจ คือการให้ความสำคัญกับสิ่งที่ส่งผลต่อความร่วมมือในกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การเคารพนับถือผู้ใหญ่เป็นการให้ความสำคัญกับความรู้ประสบการณ์ที่นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชุมชนได้ การคุ้มครองสตรีและเด็กเป็นการให้โอกาสในการขึ้นมาในส่วนต่าง ๆ การให้อารักขาแก่พระสงฆ์เป็นการให้ความสำคัญกับแหล่งรวมความศรัทธา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เกิดเป็นความใส่ใจพร้อมที่จะช่วยเหลือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน

พอใจ เป็นการก่อเกิดคุณค่าจากการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทำให้รู้จักสิ่งที่ตนทำได้และสิ่งที่ต้องพัฒนา มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

โดยเฉพาะด้านจิตใจ ซึ่งก็ได้้นำหลักคุ้มครองสตรีและเด็กที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เคารพ
สักการบูชาปูชนียสถานเป็นการรักษาสืบต่อกันมา และทำให้การรักษาแก่พระสงฆ์เป็นการได้
ทำตามความเชื่อและสิ่งที่ศรัทธา ส่งผลให้มีความสุขกับสิ่งที่ทำเห็นคุณค่าของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของ
เทศบาล ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมมีระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$. S.D. = 0.588) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.18$. S.D. = 0.659) หลักอปริหานิย
ธรรม ($\bar{X} = 4.06$. S.D. = 0.612) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.00$. S.D. = 0.571) ด้านการประเมินผล
($\bar{X} = 3.94$. S.D. = 0.602) ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.90$. S.D. = 0.597) ทุกด้านอยู่ในระดับ
มาก ตามลำดับ สอดคล้องกับ พระครูพิพัฒนสุตคุณ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมด้าน
นโยบายภาครัฐสำหรับการดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความ
คิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านนโยบายสำหรับการดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดพิจิตร โดยรวม และราย
ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความคิดเห็นเกี่ยวกับ โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.59$) พบว่าด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตัดสินใจและวางแผน ($\bar{X} = 3.79$)
รองลงมาคือ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการร่วมปฏิบัติการ อยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) (พระครูพิพัฒนสุตคุณ. 2560) ซึ่งสอดคล้องกันในค่าเฉลี่ยภาพรวมที่อยู่ใน
ระดับมาก และค่าเฉลี่ยด้านการร่วมตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทำให้เห็นได้ว่าการตัดสินใจเป็น
ปัจจัยสำคัญหลักในการเข้ามามีส่วนร่วม แต่ก็แตกต่างกันในส่วนของการร่วมปฏิบัติงานอัน
เนื่องมาจากบริบทของพื้นที่ก็เป็นได้

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน ในภาพรวมจำแนกตาม อาชีพ ($F = 3.330$. Sig = 0.011*)
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนด้านเพศ
($t = 0.234$. Sig = 0.815) อายุ ($F = 1.962$. Sig = 0.119) ระดับการศึกษา ($F = 0.913$. Sig = 0.435)
สถานภาพ ($F = 0.573$. Sig = 0.683) รายได้ ($F = 1.258$. Sig = 0.289) ไม่แตกต่างกัน จึง
ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับ พระสุริโย สุขโข (รุ่งเรือง) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมี
ส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอวัง
น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของภาค

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 9 เรื่อง “พุทธวิธี และวิถีครูบา กับการแก้ปัญหาวิกฤติโลก”

(The Buddhist and Kruba Methods to Solve the World Crisis) วันที่ 25 มีนาคม 2566

ประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอดงหลวง จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ การมี
ส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย (พระสุริโย สุขิโต. 2562) ซึ่งสอดคล้องกันในส่วนของการ
เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอาชีพที่พบว่าแตกต่างกันจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แต่ในส่วน
การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนอื่นไม่สอดคล้องกัน

5.2.3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ผู้สูงอายุตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลศรีบัวบาน พบว่า ด้านการตัดสินใจคือการจัดทำ
ประชาคมในชุมชน ด้านการดำเนินงานคือการประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทางเพื่อให้ได้รับรู้
อย่างทั่วถึง และการจัดกิจกรรมเชิงรุกในพื้นที่ให้มากขึ้น ด้านการประเมินผลคือการเปิดโอกาสให้
ประชาชนได้มีส่วนในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์คือการทำกิจกรรมเพื่อ
สูงอายุในชุมชนอย่างต่อเนื่อง การนำหลักอปริหานิยธรรมมาประยุกต์ใช้พบว่า การประชุมร่วมกันอยู่
เป็นประจำ การประสานความร่วมมือกับชุมชน การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การสนับสนุนบทบาทของ
ปราชญ์ผู้รู้ในชุมชน การเปิดโอกาสให้กลุ่มแม่บ้านและเยาวชนในชุมชน การใช้พื้นที่วัดเป็นเชื่อมโยง
กิจกรรมผู้สูงอายุในชุมชน การส่งเสริมบทบาทพระสงฆ์ในชุมชน สอดคล้องกับ พระปลัดสุรพงษ์
ฐิตญาโณ (แก้วกอ) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักอปริ
หานิยธรรม : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี”
ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการประชุมประจำเดือนของเจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้างของเทศบาล 2) มี
กำหนดระเบียบวาระประชุม ภายหลังประชุมมีการมอบหมายภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ 3) เคารพ
ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้วางไว้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกฎหมายบ้านเมือง 7) สนับสนุน ส่งเสริมคน
ปฏิบัติดีปฏิบัติธรรม พร้อมทั้งให้ความอารักขา และคุ้มครอง (พระปลัดสุรพงษ์ ฐิตญาโณ. 2555) ซึ่ง
พิจารณาแล้วมีความสอดคล้องในทุกด้านยกเว้น เคารพนับถือผู้สูงอายุ คุ้มครองสิทธิเด็กและสตรี และ
เจตีย์หรือพุทธศาสนสถานเป็นเครื่องสัญลักษณ์สำคัญทางพระพุทธศาสนาได้รับการดูแล ที่อาจมีความ
แตกต่างเนื่องด้วยวิธีการในการบริหารจัดการในพื้นที่อย่างเหมาะสมจึงทำให้มีความต่างกันในส่วนนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1. ควรมีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในชุมชนและท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนให้
ความรู้ในส่วนของการวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
- 1.2. ควรมีการส่งเสริมให้กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีบทบาทให้มากขึ้น
- 1.3. ควรมีการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนได้เกิดการพูดคุยวางแผน
ร่วมกันให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 2.1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจนและมีหลากหลายช่องทางให้ประชาชนได้รับรู้
เกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
- 2.2. ควรมีการลงพื้นที่แบบไม่เป็นทางการให้มากขึ้นเพื่อการเข้าถึงคนในชุมชนได้ง่ายขึ้น
- 2.3. ควรมีเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อสร้างการ
รับรู้ให้กับชุมชนทำให้การทำงานมีความโปร่งใส
- 2.4. ควรมีการประสานงานหน่วยงานทั้งภายในและนอกชุมชนในการทำกิจ
- 2.5. ควรมีการให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้เรียนรู้ทักษะและสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต

3. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุใน
ตำบลศรีบัวบาน
- 3.2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุใน
จังหวัดลำพูน
- 3.3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนานโยบายสาธารณะเกี่ยวกับผู้สูงอายุขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน

References

- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2557). รายงานประจำปีผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2556. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ. (2563). รายงานกิจกรรมประจำปี 2563. (อัดสำเนา).
- พระครูพิพัฒนสุตคุณ. “การมีส่วนร่วมด้านนโยบายภาครัฐสำหรับการดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดพิจิตร” *คุณูปการนิพนธ์ปริญาพุทธศาสตร์คุณูปการบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2560).*
- พระสุริโย สุขิโต (รุ่งเรือง). (2562). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอดงเจริญ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. *สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระปลัดสุรพงษ์ จิตญาโณ (แก้วกอ). (2555). “การศึกษาวิเคราะห์การบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารนิยธรรม: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลขามใหญ่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัด อุบลราชธานี”. *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*